

Vad lyfter media fram som bakomliggande orsaker till mobbning på arbetsplatser?

Författare: Catarina Sjödén

Kandidatuppsats: SOCK04, 15 hp

Internet

Vårterminen 2017

Handledare: Birgitta Ericsson

Författare: Catarina Sjöden

Titel: Vad lyfter media fram som bakomliggande orsaker till mobbning på arbetsplatser?

Kandidatuppsats: SOCK04, 15 hp

Internet

Handledare: Birgitta Ericsson

Sociologiska institutionen, vårterminen 2017

Abstrakt

Vårt svenska samhälle har förändrats i rasande fart och förändringstakten går snabbt och människors tillvaro har blivit allt stressigare och tuffare. S.Blomberg (2016) skriver att anmälningar om mobbning på arbetsplatserna ökar och han kopplar det till den allt tuffare arbetsmarknaden (S.Blomberg 2016-04-10). Leymann har hävdade att trakasserier på arbetet kan vara en viktig orsak till självmord och observationer har visat att social isolering, missanpassning, psykosomatiska sjukdomar och depressioner är följder av trakasserier (Einarsen & Mikkelsen m.fl. 2016-03-20).

Bakgrunden till min studie är att mobbning många gånger är ett dolt fenomen som kan ge livslånga konsekvenser och skador för livet, samt i vissa fall sluta i mänsklig tragedi. Sett från ett bredare perspektiv kan mobbing på arbetsplatsen vara ett tecken på en dåligt organiserad arbetsplats, med svagt ledarskap, otydliga budskap, otydliga arbetsroller och en oklar eller ojämn arbetsfördelning (Eriksson & Östberg, 2009).

Syftet med C-uppsatsen är att undersöka vad media lyfter fram som de bakomliggande orsakerna till vuxenmobbning i arbetslivet och hur fenomenet vuxenmobbning i arbetslivet framställs i några få utvalda artiklar från 2016. Teorin och metoden som har använts till studien är Faircloughs teori och tredimensionella metod för analys av medias artiklar.

Media formulerar sina texter för att vi läsare ska reagera, känna sympati och eventuellt känna igen oss själva i de situationer de beskriver. Det som media lyfter fram som orsaksfaktorer till vuxenmobbning gäller främst arbetsmiljön, okunskap, stress, konflikträdsla och otydligt ledarskap. Både på chef och organisationsnivå samt oklara, otydliga arbetsroller och arbetsfördelning.

Nyckelord: arbetsmiljö, avundsjuka, otydlighet, konflikt, okunskap

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
1:1 Syfte och frågeställning.....	4
1:2 Avgränsningar.....	5
1:3 Disposition.....	5
2 Tidigare forskning och bakgrund.....	5
2:1 Underliggande och bakomliggande faktorer till ökad mobbing.....	6
2:2 Organisation.....	8
3 Teori.....	9
3:1 För och nackdelar med kritisk diskursanalys.....	10
3:2 Kritisk diskursanalys.....	11
4 Metod.....	13
4:1 Urval.....	14
4:2 Tillvägagångssätt	15
5 Resultat och diskussion.....	16
5:1 Artiklar.....	16
Artikel 1 Ökning av mobbing och trakasserier i arbetslivet.....	17
Artikel 2 Mobbing på jobbet ökar.....	18
Artikel 3 Brister i arbetsmiljön en grogrund för mobbing.....	20
Artikel 4 Anmälningar om mobbing på arbetsplatserna ökar.....	22
Artikel 5 Allt fler mobbas på jobbet.....	24
Artikel 6 Ny forskning fyller en kunskapslucka om arbetsplatsmobbing I Sverige..	26
6 Slutsats.....	28
7 Källor.....	30

1. Inledning

Vårt svenska samhälle har förändrats i rasande fart och förändringstakten går snabbt och människors tillvaro har blivit allt stressigare och tuffare. S.Blomberg (2016) skriver att anmälningar om mobbning på arbetsplatserna ökar och han kopplar det till den allt tuffare arbetsmarknaden (S.Blomberg 2016-04-10).

Det har blivit allt fler som är utsatta på arbetet och mår väldigt dåligt. Det innebär en stor kostnad för samhälle och företag, samt för den enskilde individen. Leymann har hävdad att trakasserier på arbetet kan vara en viktig orsak till självmord och observationer har visat att social isolering, missanpassning, psykosomatiska sjukdomar och depressioner är följder av trakasserier (Einarsen & Mikkelsen m.fl. 2016-03-20).

Bakgrunden till min studie är att mobbning många gånger är ett dolt fenomen och kan ge livslånga konsekvenser och skador för livet, samt i vissa fall sluta i mänsklig tragedi.

Sett från ett bredare perspektiv kan mobbing på arbetsplatsen vara ett tecken på en dåligt organiserad arbetsplats. Vilket innebär svagt ledarskap, otydliga budskap, otydliga arbetsroller och en oklar eller ojämn arbetsfördelning (Eriksson & Östberg, 2009).

Detta leder till en osäkerhet i arbetsmiljön där stämningen på arbetsplatsen påverkas negativt. Osäkerheten på arbetsplatsen kan bidra till att det skapas grupper inom gruppen på arbetsplatsen, som leder till utfrysning och trakasserier av individer och konkurrens emellan grupperna. Konflikthantering och förebyggande av mobbning behövs och det ställer stora krav på ledarskap och organisation, hur de hanterar och tillämpar ledarskap (Einarsen & Hole m.fl., 2004). Genom åren har jag både sett och hört talas om vuxenmobbning på arbetsplatsen. Min uppfattning är att problemet behöver få mer fokus, eftersom många människor är drabbade men rädda för att lyfta upp problemet och belysa ämnet på arbetsplatsen. Rädslan grundar sig i rädslan för att inte bli tagen på allvar eller att problemen ska bli värre.

1:1 Syfte och frågeställning

Syftet och fokus med studien är att undersöka vad media lyfter fram som bakomliggande orsaker till vuxenmobbning på arbetsplatsen, både på individ och organisationsnivå. Samt hur media konstruerar och framställer fenomenet vuxenmobbning på arbetsplatsen i några få artiklar. Det empiriska materialet från sex olika tidningar kommer att analyseras utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv.

Studiens frågeställning är:

- Vad lyfter media fram som bakomliggande orsaker till vuxenmobbning i arbetslivet och hur framställs fenomenet vuxenmobbning i arbetslivet i några få utvalda artiklar?

1:2 Avgränsningar

Mobbning på arbetsplatsen täcker ett stort område, vilket innebär att jag har varit tvungen att göra avgränsningar. I studien kommer sex aktuella svenska tidningsartiklar analyseras om vuxenmobbing från 2016. De är hämtade från olika tidningskategorier som dagstidning, veckotidning, nyheter på webben, fackförbund och en plattform på nätet där företag och organisationer presenterar sina nyheter. Dessutom når de olika tidningskategorierna ut till en större skara av läsare. Analysen av de valda artiklarna kommer att avgränsas och fokus ligger på hur media framställer fenomenet vuxenmobbing i arbetslivet i några få artiklar och vad de lyfter fram som bakomliggande orsaksfaktorer till mobbing. När det gäller bakgrund och tidigare forskning kommer kringliggande faktorer gällande bakomliggande orsaker till mobbing finnas med, för att få en bredare förståelse för den bakgrund och de faktorer som ligger till grund för fenomenet. Tidningar och kategorier presenteras närmare i avsnittet urval.

1:3 Disposition

Studien inleds med en allmän presentation av ämnet vuxenmobbing i arbetslivet som beskriver mobbing i arbetslivet för en bredare förståelse. Vidare beskrivs syftet med studien och frågeställningen presenteras. I avsnitt två presenteras bakgrund och tidigare forskning inom ämnet. Där presenteras relevanta artiklar och litteratur som ligger till grund för förståelsen av ämnet vuxenmobbing, samt bakomliggande faktorer till mobbing. I avsnitt tre presenteras vilken teori som används och varför den är lämpad till den här studien. Vidare kommer även en presentation av för och nackdelar med kritisk diskursanalys. I avsnitt fyra presenteras metod, urval och tillvägagångssätt för studien. I avsnitt fem presenteras de valda artiklarna och analyseras. Vidare presenteras resultat som kopplats ihop med Faircloughs modell och begrepp samtidigt som syftet av studien och frågeställningen besvaras. De valda artiklarnas bakgrund är forskning och intervjuer, vilka är baserade på hur media framställer vuxenmobbing och vad de tror är de bakomliggande faktorerna. Studien avslutas i avsnitt sex med en slutsats av studien.

2 Tidigare forskning

Det har skrivits mycket i media om ämnet vuxenmobbing, vilket har bidragit till att mobbing på arbetsplatsen har blivit synligt och etablerats som ett problem i arbetslivet. Det kan drabba vem som helst i en organisation och det kan vara förödande för både individ och företag. I det här avsnittet ligger fokus på tidigare forskning och vad som tidigare har skrivits om bakom och underliggande faktorer till mobbing. Vidare tar den tidigare forskningen upp problem på både individnivå och organisationsnivå. Sammanfattningsvis ger det en översiktlig inblick om vad som har skrivits om mobbing på arbetsplatsen, sett ur ett

bredare perspektiv som ligger tillgrund för en större förståelse av ämnet inför studien.

Dessutom ger tidigare forskning en god bakgrundsinformation och ökad insikt i ämnet inför analysen av medias artiklar.

2:1 Underliggande och bakomliggande faktorer till ökad mobbning

I dagens samhälle har vi fått ett högre tempo och ökad stress, vilket innebär att mobbning tar sig ett annat uttryck i dag än tidigare. Eriksson & Östberg (2009) menar att mobbning idag är den enskilda individens dolda mobbning, vilket är en form av mobbning som sker p.g.a. att andra låter det ske. De kan också uttryckas att andra individer bortförklarar det som missförstånd, okunskap, att de inte förstår skämtet eller har ingen humor. Vem som helst kan bli mobbad eller bli mobbare. En förklaring och bakgrund till ökad mobbning är när företagets policy ändras och den ekonomiska situationen förändras. Dessa förändringar blir en grogrund för start av mobbning (Eriksson& Östberg, 2009).

Arbetsmiljöforskningen har en liknande artikel som styrker hur organisationsförändringar ökar mobbning på arbetet. Det beror på att organisationsförändringar skapar osäkerhet kring sin egen roll och då hårdnar klimatet och alla vill positionera sig (Arbetsmiljöforskning 2014-04-07).

Cambell & Privitera (2009) tar upp en forskning gjord i de skandinaviska länderna, som visar att redan 2009 var det en markant ökning från 3,5 % till 16 % gällande mobbning på arbetsplatsen. En bakomliggande orsak till ökningen sägs vara när personalen är rädda för att förlora jobbet och vill positionera sig för att öka chansen att få vara kvar. Det handlar om relationer, makt och kontroll på arbetsplatsen och då kan det förekomma ansikte mot ansikte mobbning och nätmobbning på arbetsplatsen (Cambell & Privitera, 2009).

D. Farmer (2011) skriver i sin artikel att den ökade globaliseringen påverkar vårt samhälle och konkurrensen om jobben har hårdnat. Det scenariot bidrar till en ökad uppkomst av mobbning och resultatet blir en ökad mobbing som effekt av globaliseringen. Detta kan främja mobbning på grund av osäkerhet för de anställda, p.g.a. eventuella förluster av arbetstillfällen samt öka arbetsbelastningen för de anställda (D. Farmer, 2011).

D.Farmer (2011) tar upp följande anledningar som bakomliggande orsaker till ökad mobbning;

Brist på kontroll av sitt jobb bidrar till osäkerheten i de anställdas roller inom organisationen och avundsjuka på varandra p.g.a. olika professionella kompetenser som en del har och andra inte har. Konkurrensen om positioner mellan arbetstagare som kan initiera mobbning på arbetsplatsen samt att organisationer blir allt mer stressande och krävande. Vidare kan det leda till en matris med frågor som rollkonflikter och personalbrist. Denna osäkerhet kan skapa

en arbetsplats där mobbning kan frodas och om inte en bra organisatorisk politik existerar kan mobbning i huvudsak blomma ut. Dessutom ger brist på utbildning, dålig ledning, ineffektivt ledarskap och bristande kommunikationsförmåga ge upptrappning av mobbning på arbetsplatsen (D. Farmer, 2011). Har arbetsplatsen en svag och otydlig arbetsledning skapas ännu mer oro. En chef som inte vågar involvera sig i de eventuella problem som uppstår kan bidra till att skapa en grogrund för mobbning (D. Farmer, 2011).

Mobbning kan öka p.g.a. rädsla, medlöparna är rädda för att inte vara med i inbegången, speciellt om den informella ledaren är populär. Samtidigt som det kan vara rädslan för att själva bli offer då känner de att det är bättre att inte säga något, utan vara passiv när någon mobbas (Eriksson & Östberg, 2009).

Ett vanligt scenario som oftast inte tas upp är skammen gällande mobbning, enligt G. Höistad (1994) är skammen inte tillräckligt uppmärksammat. Han skriver att det gäller att knipsa av huvudet på skammen och ta fram den i ljuset för att bearbeta den. Vanligtvis bär både mobbaren och medföljaren troligtvis på skammen för i flertalet fall, är de medvetna om situationen och vet vad de håller på med. Vi kan med ett annat ord kalla det för projicering som menar att vi lägger över våra negativa känslor på andra människor i vår omgivning, för att slippa hantera skammen och se oss själva. Det vi behöver göra är att medvetandegöra de grundläggande behoven som har betydelse för att förhindra mobbning och trakasserier. Därmed kan vi förhindra ökad mobbning (G, Höistad, 1994).

Leymann (1996) lyfter fram en anledning till uppkomst av mobbning är att det som många gånger triggar fram mobbing är en konflikt. Om konflikten inte reds ut kan den leda till att en person hamnar i utanförskap bland sina kolleger. Vanliga nämnare i kommunikation i arbetsgrupper kan vara att de ska ”komma åt den personen” och straffa hen. Den här typen av aggressiv manipulation är en typisk karakteristisk händelse i mobbning. När ledningen blir inblandad i fallen är det väldigt enkel för dem att missuppfatta situationen, de tar med fördomar som har producerats tidigare om den utsatta. Leymann (1996) skriver att många gånger vill ”ledningen blir av med det onda” och reder inte ut problemet, i stället kan den utsatte bli förflyttad till en annan avdelning eller någon annan lösning. Han skriver vidare att det mest förekommande felaktiga diagnoserna är: paranoid, maniskdepression och karaktärsstörning (H. Leymann, 1996) som enligt Eriksson & Östberg (2009) bara säger något om den person som ger diagnosen (Eriksson & Östberg, 2009). Leymann skriver att 10–20% av självmorden i Sverige har arbetsplatsmobbning som bakomliggande orsak (H. Leymann, 1996, s.165 - 184).

Mobbningen fortsätter att öka och det är inte enbart skadligt för den drabbade, det har även en skadlig effekt på företagets ekonomi. Arbetsmiljön blir infekterad och när individer går till sitt jobb och inte känner sig trygga, leder det till ineffektivitet. Det leder även till kompetensflykt som resulterar i sämre kvalitet och produktivitet på arbetet, vilket i sin tur leder till sjukskrivningar (Kollega.se 2016-04-16).

En bakom- och underliggande faktor kan även vara arbetsplatser med lågt i tak, där de anställda inte vågar tala öppet om problemen och det kan vara direkt skadligt för hälsan. I kulturer där ingen vågar säga något ökar risken för stress, uppgivenhet och utmattningsdepression. Den typen av arbetsmiljö är en grogrund för uppkomst av mobbning (Kollega 2016-03-29).

Eriksson & Östberg (2009) tar upp en viktig tanke i sin bok om mobbning och menar att i vårt nya cyberscenario är det viktigt att ha sunt förnuft och ett kritiskt tänkande. Dessutom påminna sig om att vad någon tycker eller tänker är en subjektiv utsaga. Den säger ingenting om den utpekade personen på arbetsplatsen, utan den säger bara något om den person som påstår det. Det kan lika gärna handla om kollegan själv och dennes egen självbild. Vems berättelse man lyssnar till beror kanske på vem man överlåter tolkningsföreträdet och makten till (Eriksson& Östberg, 2009).

2:2 Organisation (arbetsplatsens betydelse)

Enligt Einarsen& Hole m.fl., (2004) bör det finnas en kontinuerlig övervakning av situationen på arbetsplatsen där man har en handlingsplan och kan vidta åtgärder vid exempelvis mobbning. För att uppnå en dynamisk organisationspolitik som svarar mot de framväxande situationerna, bör en kunskapsbas hos organisationen implementeras. Detta är särskilt viktigt för problem i den psykosociala miljön som mobbning. För närvarande finns det en bristande information om effektivt ingripande vid mobbningssituationer (Einarsen& Hole m.fl., 2004). Mobbning på arbetsplatser är ett allt vanligare problem och många chefer och HR avdelningar saknar adekvat kunskap om hur mobbning ska hanteras. Ett av de vanligaste felen är att låta människor vara anonyma. S. Blomberg (2016) menar att många personer har blivit utpekade utan att få en möjlighet att försvara sig, mot anklagelserna och det är ett tillvägagångssätt som leder till svårigheter för den utsatte. Den utsatta behöver få veta vem som står bakom anklagelserna. Det bör finnas en mobbningsprocess på arbetsplatser och finns inte det förvärras problemet och tilliten rasar bland personalen. Hans förslag till att minska mobbning är att arbetsgivaren behöver ta fram en plan på organisatorisk nivå och samtidigt ta fram en policy och handlingsprogram för att motverka mobbning.

Även arbetsgruppen bör utarbeta en gemensam värdegrund och på individnivå är alla skyldiga att bidra till en god arbetsmiljö. Chefer behöver utbildas i konflikthantering som en förebyggande åtgärd och med det hindra en ökad mobbning (S. Blomberg, 2016-03-15).

Sammanfattningsvis kan vi genom tidigare forskning se en ökad vuxenmobbning. Mobbning är inte delegerad till någon speciell personlighetstyp utan kan drabba vem som helst.

Vuxenmobbning är i sig ett symptom för att något är fel på arbetsplatsen och kan leda till allvarliga konsekvenser för den enskilde individen. För organisationen kan det leda till både ekonomisk och kompetensförlust. Gemensam nämnare för tidigare forskning är den påtalade grogrunden för mobbning bl.a. om; företagets policy ändras, den ekonomiska situationen förändras, brist på utbildning, dålig ledning, ineffektivt ledarskap och bristande kommunikation. Vilket har stor betydelse för uppkomsten av vuxenmobbning. För att kunna minska mobbning på arbetsplatsen bör organisationer ta mer ansvar genom att utbilda personal och ledning i arbetsmiljöfrågor och konflikthantering.

Den tidigare forskningen ger en god stomme till studien för förståelsen av mobbning, där de olika perspektiven och tolkningar av bakomliggande faktorer till fenomenet. Det ger en vidgad vy och insikt då det knyter an till studien. Det är en god hjälp när medias artiklar ska analyseras gällande bakomliggande faktorer till vuxenmobbning och hur de framställer fenomenet.

3. Teori

Vuxenmobbning är ett intressant fenomen att undersöka utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv. Norman Faircloughs kritiska diskursanalys kommer att användas som teoretisk utgångspunkt för den har både en teoretisk och metodisk modell. Den innehåller flera begrepp och analytiska redskap som fungerar för en strukturerad analys av studien.

(N. Fairclough, 1995).

Diskursanalys möjliggör en omfattande bredd av olika tolkningar av samma text beroende på vilka språkliga strukturer som är valda. Fairclough (1995) menar att diskurs är språk, samhälle och makt som hör samman. Diskursen visar på ett bra sätt de olika bakomliggande mönster som finns i vårt lingvistiska uttryck. Vidare lämpar den sig bra att använda till studien av medias artiklar gällande vuxenmobbning, då den har ett fokus på samhällliga maktförhållanden och synliggör dolda maktstrukturer. I dimensionen social praktik knyter diskursanalysen an till begreppet ideologi som visar artiklarnas bakomliggande syfte (N. Fairclough, 1995). Relevant för studien är tidigare forskning, som har gett en större förståelse och inblick för situationen vuxenmobbning vid analysen av medias artiklar.

Det finns maktstrukturer i vår sociala verklighet och mobbning är en form av uttryck för makt samt att det finns en inbyggd maktaspekt i medias artiklar. En text är aldrig neutral eftersom skribenten inte kan vara helt objektiv utan för medvetet eller omedvetet in sin syn i vad hen skriver. Det finns alltid en dold ideologi och maktstruktur i medias texter beroende på hur hen har vinklat, format och strukturerat sin text. Media har idag en stark ställning i vårt samhälle och påverkar oss individer. Fairclough (1996) menar att det i media finns ett maktspel i det fördolda vilken kan ge kunskap och föreställningar. Den påverkar oss och våra värderingar, identiteter och relationer. Maktaspekten och ideologi som Fairclough tar upp hör samman med analysen, gällande medias hantering av vuxenmobbning. Varför Faircloughs kritiska diskursanalys används är för att den avslöjar dolda maktstrukturer i texter och kan användas för att analysera medias texter (N. Fairclough, 1996, s.2 - 77).

Den kritiska diskursanalysen syftar även till att avslöja den språkliga kopplingen mellan makt, språk och ideologier (N.Fairclough, 1996.s. 3–6). Fairclough menar att språket inte är en avspegling av verkligheten utan att språket formar vår verklighet och skapas i det sociala sammanhanget som vi befinner oss i. Det betyder för att avslöja ojämställda maktförhållande behöver vi titta på text, diskursiv och socialpraktik. Vi behöver förstå hur de samverkar och för att kunna ändra dem och därmed maktförhållandet. Diskursen sätter språket i fokus och hur vi formar språket visar vår sociala tillhörighet och verklighet (N. Fairclough, 1992).

De av Faircloughs (1995) begrepp som har funnits användbara för studien är ideologi, makt och modalitet samt hans tredimensionella modell som presenteras närmare i avsnitt 4 metod (N. Fairclough, 1995).

3:1 Kritik och fördelar med Faircloughs kritiska diskursanalys

Fördelarna med den här metoden är att den är en bra analysmetod när vi vill forska kring media och hur media konstruerar diskurser.

Modellen ger möjlighet att vidga analysen till de tre stegen; lingvistik, konsumtion & produktion och social praktik. Faircloughs metod lämpar sig att förklara hur texten i de valda artiklarna kan påverka hur vi uppfattar olika begrepp genom att koppla ihop de tre stegen (N. Fairclough, 1995).

Nackdelar som Fairclough (2010) själv nämner som kritik till diskursanalysen är bristen på hur den diskursiva praktiken är socialt utformad samt de sociala effekterna. Det finns även en kritik i att den saknar bakgrundkunskap i den ideologiska processen

(N. Fairclough, 2010.s.26). Det är nog så att den diskursiva praktiken inte är komplett utformad, men i kombination med text, diskursiv praktik och social praktik fyller den sin

funktion. Vidare är metoden något otydlig och luddig i användandet av begreppen, då den ger fri tolkning av tillvägagångssätt för analys när den saknar tydliga och klara instruktioner (Winther & Phillips, 2000.s.93).

3:2 Kritisk diskursanalys

Syftet med den kritiska diskursanalysen är att kasta ljus över den lingvistisk – diskursiva dimensionen hos sociala och kulturella fenomen och förändringsprocesser i senmoderniteten (Winther & Phillips, 2000.s.67).

Fairclough (1995) skriver i sin bok att vi är många gånger omedvetna om hur vi talar och använder språket i vår sociala värld. Språket skapar vår identitet och via språket skapar vi en handling utifrån våra tankar, hur vi tänker, formulera oss och uttrycker i vårt tal. När vi talar och skriver skapar vi en social handling som blir vår verklighet och dessutom vår identitet, hur vi vill uppfattas, vem vi vill vara och synen på oss själva. Vårt språkbruk bildar delar av den sociala praktiken och kritisk diskursanalys undersöker relationerna mellan dessa.

(N. Fairclough, 1995), (N.Fairclough, 2004.s.19–38).

Media använder ofta sig av målinriktad ideologi som är en speciell typ av bestämd språklig interaktion med syfte att övertyga läsaren. Det finns en mellanliggande koppling i de tre dimensionerna som ger en bakomliggande maktfaktor i det tysta. Skribenten får fram sitt budskap genom att välja ordformuleringar och böjningar med en grundtanke, hur de vill att läsaren ska uppfatta texten (N. Fairclough, 1995.s.44 – 49).

Vidare är det intressant att koppla Faircloughs begrepp till studien för att undersöka de valda artiklarna och se vilken intension skribenterna har med sina artiklar.

Faircloughs kritiska diskursanalys har både sociala och kulturella processer och strukturer, exempel; den diskursiva praktikern som innebär hur man skapar och hur man konsumerar text samt hur man tolkar en text. Fairclough säger att diskurs är både konstituerande och konstituerad vilket innebär att den både omformar och formar sociala strukturer och processer samt speglar dessa. Språkbruket analyseras empiriskt i det sociala sammanhanget d.v.s. en konkret textanalys av språkbruket i textens sociala interaktion. Diskursen ska också fungera ideologiskt, den ska skapa och reproducera ojämlikt maktförhållande mellan olika sociala grupper. Vilket innebär att få en kritisk språkmedvetenhet och kunna använda det som en överordnad ram i textanalys (N. Fairclough, 1996).

Faircloughs kritiska diskursteorin tar upp modalitet som betyder; sätt som fokuserar på talarens grad av instämmande i en sats exempel på ett påstående; ”jag tycker det är för varmt” och ”det är inte så väldigt varmt” är olika sätt att uttrycka sig på. Det är olika modaliteter som där den som uttrycker sig förbinds på olika sätt med sitt påstående och beroende på vilken av dessa två

meningar som väljs får de olika konsekvenser för diskursens konstruktion i olika avseende, som sociala relationer, kunskap och betydelse system (N.Fairclough, 2004, s.164–189). När massmedia presenterar sina texter har de ofta lagt fram tolkningar som om de vore fakta istället för att använda kategoriska modaliteter, genom att använda objektiva och inte subjektiva modaliteter. Exempel genom att säga att det är ohälsosamt att äta socker eller det är farligt att äta socker för hälsan. Dessa två påståenden kan tolkas väldigt olika men de kommer från samma källa (Winther & Phillips, 2000),

Språket som används för att skriva ovan nämnda påståenden formar verkligheten. Ord och mening skapar många gånger olika associationer för olika individer. Var subjektet och predikatet hanteras i relation till texten har därför en stor betydelse för hur vi tolkar text. Media kan upprätthålla sin makt och aktivt involvera sina läsare i deras målinriktade ideologi. Genom det kontrollerar de och påverkar vårt förhållningssätt samt tankegångar om hur vi ska tänka och leva (N. Fairclough, 1995.s. 44 - 49).

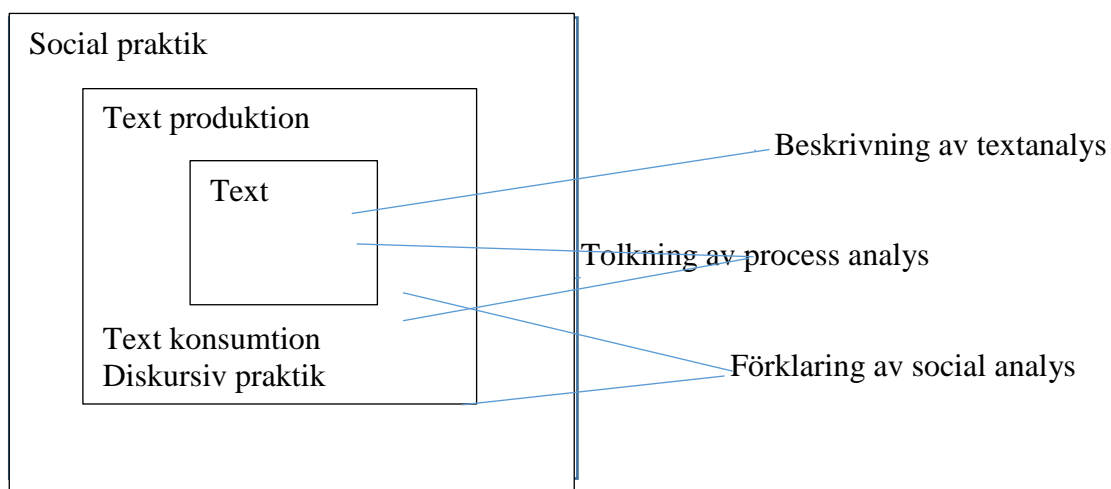
Ideologi är individens idéer, värden och hen syn på vad som är sunt förnuft som vi här kan tillskriva skribenten. Ideologier är nära sammankopplade med makt eftersom ideologiska antaganden ofta ligger inbäddade i texten, i synnerhet i konventioner. Det innebär att skribenten har makten genom att formulera texten, ordföljd och grammatik kan de påverka oss läsare med sin ideologi. De skapar texten efter hur de vill att läsaren ska uppfatta och vilken bild läsaren ska få av innehållet i texten. Genom att kritiskt granska det vi läser kan vi minska medias makt och neutralisera effekterna och finna bakomliggande faktorer i texten. Den verkliga makten ligger sett från ett annat perspektiv hos oss läsare och vi kan ge media makten att låta dem påverka oss likväl som vi kan förgöra den (Fairclough, 1995.s. 48 – 65), (Fairclough, 1996.s.4–9).

För att kunna förklara det sociala sammanhanget behöver de dolda ideologierna avslöjas som finns gömda i texten, genom att klarlägga förhållandet mellan språket, makt och ideologi i medias artiklar (N. Fairclough, 1995). Fairclough (1996) menar att ideologier är representationer av aspekter av världen som har visat sig bidra till att skapa, underhålla, förändra sociala relationer, makt, dominans och exploatering. Den här kritiska synen på ideologi kan man se som en modalitet av makt i kontrast med synen på ideologi som perspektiv, attityder och övertygelser (N. Fairclough, 2004.s.4–9).

4. Metod

Till analysen av artiklarna har Faircloughs tredimensionella modell används som metod vilken består av tre olika dimensioner (se bild nedan) som är ramen för Faircloughs diskursanalys metod. Den språkliga beskrivningen av text används för att se artiklarnas uppbyggnad och struktur. Därefter tolkas de relationer mellan de produktiva och tolkande diskursprocesserna, som förklarar relationerna mellan diskursiv process och sociala processer. Den speciella egenskap som den här metoden har, är kopplingen mellan sociokulturell praxis och text som förmedlas genom diskurs praxis (N. Fairclough, 1995).

Den tre dimensionella diskursmodellen

Analysen börjar med fokus på den innersta boxen och textens egenskaper hur språket är uppbyggt och grammatiska mönster. Via den analyseras hur och vilka ord skribenten använder sig av när hen formar textstrukturen. Textens grammatiska uppbyggnad avslöjar och kan kopplas till exempelvis ideologi som har betydelse för hur läsaren tolkar och konsumerar texten, d.v.s. vem har skrivit, vem läser och hur uppfattas texten och dess struktur.

Vidare i analysen kommer fokus läggas på vilka modaliteter som finns och hur de används i text för att nå sin målinriktade ideologi och den inbäddade dolda maktstrukturen. Därefter läggs fokus på den diskursiva praktiken där bakomliggande maktstruktur finns dold mellan raderna via bl.a. språkbruk och grammatik. Samt tolkningsföreträdet då texten produceras och konsumeras i den diskursiva praktiken (N. Fairclough, 1992). Övergripande fokus riktas mot den sociala praktiken som syftar till förhållandet mellan diskursiv praktik och den bredare sociala praktiken. Här finner vi om den diskursiva praktiken innehåller dolda ojämlika maktförhållanden i samhället och ideologiska konsekvenser (Winther & Phillips, 2000.s.90). Speciell uppmärksamhet riktas mot manifestation av sociala, kulturella och politiska ändringar i artiklar, där både språk och struktur bör analyseras parallellt med språklig analys

och intertextuell analys. Vi får då en beskrivning av hur texten återberättar, återupptar och kommunicerar med andra texter (N. Fairclough, 1995).

Samhällets utveckling speglas inom mediala sammanhang och påverkar oss människor, både på gott och ont. När reportern intervjuar personer citerar de vad som har sagts för att återge en så sanningsenlig och tydlig bild som möjligt om vad som har hänt. Det innebär att skribenten vinklar texten efter sin ideologi om hur de vill att läsaren ska uppfatta texten och på detta sätt gör de objektivitet och äktheten av rapporten. De har ett mål inriktad ideologi och vill att vi läsare ska tro att rapporten eller artikeln är en objektiv och autentisk bild av fakta. Det är viktigt för skribenten hur och vad de skriver för att övertyga oss läsare. Beroende på språkbruk och ordval har skribenten makten att formulera texten för att knyta an till oss läsare och för att läsaren ska få en bestämd bild av artikeln (N. Fairclough, 1996). Vilket ytterligare är en anledning till att modellen används för analys gällande ideologin och den dolda maktstrukturen i medias texter. Detta för att kunna med kritiska ögon analysera hur media tar sig an och hanterar vuxenmobbing.

Det som kan anses vara ett dilemma och begränsning i undersökningen är att det är få artiklar som ligger till grund för analysen och resultatet får inte någon direkt betydelse i ett större sammanhang. Fokus kommer att läggas på hur fenomenet vuxenmobbing i arbetslivet framställs i några få artiklar samt vad de lyfter fram som bakomliggande orsaks faktorer.

4:1 Urval

Det valda materialet är ändamålsenligt och insamlat från sökningar på internet som är baserat på syftet ” Vad anser media vara de bakomliggande orsakerna till vuxenmobbing i arbetslivet och hur framställs fenomenet vuxenmobbing i arbetslivet i några få utvalda artiklar” som bygger på den tidigare forskning i avsnitt 2.

Det fanns många intressanta artiklar som kom upp via sökningen på nätet. Google användes som sökmotor och till sökningen användes orden mobbing samt arbetsplats. De valda artiklarna har alla med ordet mobbing i rubriken som relaterar till organisation och individ samt bakomliggande faktorer som har lyfts upp i tidigare forskning om vuxenmobbing. Till studien valdes endast aktuella artiklar från 2016 för att se vad media skriver om ämnet i dagsläget. Artiklarna är hämtade från olika svenska tidskrifter som representerar olika tidningskategorier som tilltalar och vänder sig till olika läsare. Detta för att se om det skiljer sig mellan de olika kategorierna på frågan om hur och vad de skriver om vuxenmobbing. De valda tidningarna är DN som är en dagstidning, SVT:s nyheter på webben, tidningen Kollega som vänder sig till Unionens medlemmar, ICA-kuriren som är en veckotidning och Mynewsdesk som är en plattform på nätet där företag och organisationer publicerar sina

nyheter. Det är intressant att undersöka vad för olika mönster det finns i utsagorna och de olika sociala konsekvenser som de olika diskursiva framställningarna av verkligheten får (Winter & Philips, 2000). Vad och hur framställer media fenomenet för att uppmärksamma problemet när de vänder sig till olika kategorier av läsare. Skiljer sig deras artiklar och angreppssätt sig på hur de tacklar och framställer fenomenet vuxenmobbing, beroende på vilken grupp av läsare de vänder sig till.

4:2 Tillvägagångssätt

Media har en stor makt över oss läsare och vi behöver vara kritiska och reflektera kring artiklar. Fairclough (1995) har tre dimensioner för att analysera diskurs och han menar att diskursanalyser ska innehålla strukturerade analyser av texter (N.Fairclough, 1995). Vidare ger hans modell en möjlighet att i studien undersöka hur media formulerar sig för att bygga upp en relation med läsaren. I studien används Faircloughs begrepp modalitet, text, tre dimensionella modeller, ideologi, maktstruktur och intertextualitet.

Störst fokus i analysen ligger på **modalitet** i textdimensionen, som visar på hur man uttrycker sig i text. Har texten en hög eller lägre instämmande grad avgör det hur vi uppfattar diskursen. De objektiva modaliteterna förstärker påståendet och subjektiva modaliteter betonar talarens egen grad av instämmande i ett yttrande (N. Fairclough, 1992.s.158–162), (N.Fairclough, 1996.s.126–128). Vidare i analysen ligger fokus på de tre dimensionerna med speciellt fokus på **texten**. Den har ett strukturerat mönster i vår kommunikation i det sociala livet, likväl som i skrivande sammanhang. Det innebär textens formella drag som vokabulär, grammatik och sammanhang mellan satser, de som konstruerar diskurser samt lingvistiska stildrag (N. Fairclough, 2004.s.19–38).

I den **diskursiva praktiken** kommer diskurs och stildrag som formar produktionen och konsumtionen av texten, att analyseras med speciellt fokus på att studera hur den diskursiva praktiken återger den redan befintliga diskursordningen, för att se vilken verkan den har på den sociala praktiken (N. Fairclough, 2004.s.19–38). Den **sociala praktiken** är både konstituerande och konstituerad, med andra ord, det finns både diskursiva och icke-diskursiva delar som förändrar diskurs (N. Fairclough, 2004.s.19–38), (Winther & Phillips, 2000.s.77–93). Vidare undersöks **intertextualiteten** i artiklarna för att se om orden ofta är återkommande i de produktions- och konsumtionsprocesser som är förbundna med texten och knyter an till relationen mellan texterna och den sociala praktiken. Genom att artikulera dessa dimensioner bygger läsaren sin tolkning av artikeln i tidningen. Den har en bestämd språklig uppbyggnad som formar produktion och konsumtion av texten, vilket blir intressant att analysera i studien (N. Fairclough, 1992.s. 70–77), (N. Fairclough, 1996.s. 152–155).

Fokus kommer även att läggas på begreppet **ideologi**, som är en representation av aspekter av världen som bidrar till att etablera och upprätthålla kontakter och makt förutsatt att det finns bredare social analys av händelser och praxis (N. Fairclough, 1996.s. 107–108), (N. Fairclough, 2004.s. 9, 218). Samt begrepp **maktstruktur** där makt är nära besläktat med ideologi. Det finns en mellanliggande koppling i det tre dimensionerna som har en bakomliggande maktfaktor. Genom att välja ordformuleringar och böjningar med en bakomliggande tanke ligger ofta makt inbäddat i konventioner (N. Fairclough, 1996.s. 3–6, 43–68).

5.Resultat och analys

I det här kapitlet kommer valda citat att analyseras och diskuteras från de sex olika tidningsartiklar gällande vuxenmobbing på arbetsplatsen. Syftet är att se hur media framställer fenomenet vuxenmobbing vilka mönster och språkbruk skribenterna använder, samt vad media lyfter fram som bakomliggande faktorer. Vidare kommer artiklarna kopplas ihop och analyseras i enlighet med Fairclough metod och teori som har redovisats i tidigare avsnitt tillvägagångsätt samt tidigare forskning.

5:1 Artiklar

De valda artiklarna:

Artikel 1. Ökning av mobbing och trakasserier i arbetslivet, Anna Beijron, Svt-nyheter.se 2016-03-17.

Artikel 2. Mobbing på jobbet ökar, Linnea Andersson, Kollega.se 2016-04-14

Artikel 3. Brister i arbetsmiljön, grogrund för mobbing, Anna Beijron, Svt-nyheter.se 2016-03-18.

Artikel 4. Anmälningar om mobbing på arbetsplatserna ökar, Kalle Wiklund, DN.se 2016-04-10.

Artikel 5. Allt fler mobbas på jobbet, ICA-kuriren, 2016-01-13

Artikel 6. Ny forskning fyller en kunskapslucka om arbetsplatsmobbing i Sverige, Mynewsdesk, Högskolan Väst, 2016-03-14 Anna Beijron, Svt-nyheter.se 2016-03-17.

Tidningarnas artiklar vänder sig till oss konsumenter av tidningar och de har en stor makt över oss läsare, så det gäller för oss att vara kritiska till vad de skriver. Fairclough (1995) tar upp att det är en myt att media är en spegel av verkligheten (N, Fairclough, 1995.s.64).

Det innebär att inte ”svälja” allt och läsa vad som skrivs med en viss skepsis och inte tro blint på det som är skrivet, utan att inneha sunt förnuft och ett kritiskt tänkande (Eriksson &

Östberg, 2009). De valda artiklarna relaterar till tidigare forskning och några relevanta citat har valts ut från varje artikel för att exemplifiera en tydligare bild av resultatet.

Artikel 1. Ökning av mobbning och trakasserier i arbetslivet (Svt,2016-03-17).

Artikeln är hämtad från SVT:s nyheter på webben och den handlar om att allt fler får besvär av kränkande särbehandling och mobbning på arbetet. Den relaterar till tidigare forskning, både avsnitt 2:2 organisation om arbetsmiljöns påverkan på individen och 2:1 bakomliggande faktorer som bl.a. handlar om att vem som helst kan bli mobbad. Den bakomliggande faktorn och maktfaktor kan vara när företagets policy ändras och den ekonomiska situationen förändras. Det man kan tolka som att företaget har makten och knyter an till Faircloughs begrepp; maktstruktur (N.Fairclough, 1996.s.43–68). Skribenten har intervjuat Lisbeth Slunga Jävholm, som är docent och överläkare på Norrlands Universitetssjukhus. Hon nämner att allt fler utvecklar depressionssymtom av att de mobbas på arbetet och att det kan bli allvarliga konsekvenser för individen.

Citat 1

Personer som upplever bristande medmänskligt stöd i arbetsmiljön utvecklar mer symtom på depression och utmattningssyndrom än andra. De som upplever mobbning eller konflikter i sitt arbete utvecklar också mer depressionssymtom än andra, det visar flera års forskning (Svt,2016-03-17).

I det här citatet, första meningen ”personer som upplever bristande medmänskligt stöd” använder skribenten passiv form och utlämnar agenten, vilket kan tyda på att hen tycker att orsaksfaktorn är arbetsmiljön. Här kan vi tänka oss knyta an till Faircloughs begrepp maktstruktur då mönstret i citatet lutar åt att ansvaret kan tänkas ligga på att det är ledningen och organisationen som har makten. Skribenten vill förmodligen förmedla att de är de som kan tänkas ställas till svars för att individer upplever mobbning och vara en bakomliggande orsak till mobbning. Upplägget och det som skrivs förstärks med orden ” flera års forskning ”vilket man kan tolka att det finns vetenskapligt stöd för det som har skrivits. Dessutom kan skribenten möjligen trycka på det för att påvisa att det inte är endast hens egna åsikter. Citatet kan vi tänka oss knyta an till Faircloughs begrepp maktstruktur, där det ligger en bakomliggande maktfaktor i orden ”flera års forskning”, vilket ger en trovärdighet för oss läsare (N.Fairclough, 1996.s.43–68).

Citat 2

Man brukar diskutera att det skulle bero på den mobbade själv, att det är vissa egenskaper som gör att man blir mobbad. Men det finns ingenting som stödjer det. Det är faktiskt så att

ALLA kan råka bli utsatt för mobbning. Och vi har väldigt dåliga skyddsmekanismer mot det här (Svt,2016-03-17).

Det här citatet kan exempelvis tyda på att skribenten vill förmedla att mobbning inte beror på specifika personlighetsdrag eller den enskilda individen. Knyter man an till Faircloughs begrepp modalitet, har ordet ”man” en lägre instämningsgrad och kan ge en lägre sanningshalt och övertygelse för läsaren (N.Fairclough, 2004.s.173–190). I citatet ser vi ordet ”ALLA” kan bli mobbade betonas med stora bokstäver, exempelvis för att få en annan effekt av meningen och innehållet när man läser. Skribentens intension kan vara att få läsaren för att fastna för ordet ”ALLA” med stora bokstäver. Det ger ett starkt intryck och läsaren läser förhoppningsvis betydligt noggrannare. Ändrar vi ordet till många ger det ett annat budskap och inte lika i ögonfallande, vilket kan kanske ge en annan tolkning av texten (N.Fairclough, 2004.s.19–38). I sista meningen ”vi har väldigt dåliga skyddsmekanismer” kan vi koppla till Faircloughs begrepp text och modalitet och tar bort ordet väldigt, blir det ett annat upplägg och innebörd på meningen. Möjligen kan läsaren då tolka meningen annorlunda och får uppfattningen att det här är inte så allvarligt. Vidare, orden ”man” och ”kan” ger ytterligare ett diffusare intryck, vilket även kan ha ett underliggande budskap som ger läsaren en tolkningsfrihet. Vidare kan vi koppla ihop citatet till Faircloughs begrepp ideologi, för det är möjligt att skribenten har en målinriktad ideologi med vad hen vill förmedla till läsaren (N.Fairclough, 1996.s.107–108). Det intressanta är att det finns likheter med tidigare forskning i båda citaten, där samma mönster återkommer och lyfter upp att alla kan bli mobbade och det har inget med personlighetstyp att göra.

Artikel 2. Mobbning på jobbet ökar (Kollega, 2016-04-14).

Kollega är fackförbundet Unionens medlemstidning som är en demokratiskt styrd organisation vars uppdrag utgår från beslut fattade av medlemmar. De har en mer målinriktad ideologi som även kan kallas socialism och bakomliggande samhällelig maktstruktur. Här är ytterligare en aktuell artikel där media tar upp vuxenmobbning på arbetsplatser. Syftet kan vara att göra läsare uppmärksamma angående mobbning på arbetsplatsen och fånga läsarens intresse och empati, då mobbning troligtvis ligger i många läsares intresse.

Citat 1

Antalet anmälningar om ohälsa till följd av mobbning på jobbet ökar kraftigt. Hela nio procent av de som arbetar har utsatts för mobbning på sin arbetsplats, enligt statistik från Arbetsmiljöverket (Kollega, 2016-04-14).

Det här citatet har samma mönster och implicit lika budskap som i föregående citat där skribenten verkar vilja få fram att mobbning ökar med orden arbetsplats och organisation.

Vilket kan ha en bakomliggande maktfaktor som vi kan koppla till Faircloughs begrepp makt (N.Fairclough, 1996.s.43–68). Dessutom i det här citatet tycks det att hen vill använda texten som någon slags skrämselfpropaganda. Det kan vi koppla ihop med Faircloughs begrepp modalitet för i det här citatet finns det en stark betoning med orden ”ökar kraftigt” vilket har en stark instämmande grad (N.Fairclough, 1996.s.126–128). Vidare kan orden i texten ”hela nio procent” skapa en reaktion från läsaren, speciellt med betoningen på ökad mobbning på jobbet och arbetsplatsen. I citatet lyfter skribenten återigen fram ohälsa till följd av mobbning vilket är ett återkommande mönster samt att hen betonar sin källa för att troligtvis stärka trovärdigheten. Ser man till kontexten av citatet får man ett intryck av att det finns en implicit underton att arbetsplatsen är ansvarig och vi kan återigen koppla det till Faircloughs begrepp maktstruktur via hänvisningen på källa och arbetsplats (N.Fairclough, 1996.s.43–68).

Citat 2

Men det kan också bero på rådande maktstrukturer, till exempel att något eller någon inte passar in i den norm som finns på arbetsplatsen. Trakasserierna är inte enbart skadliga för den drabbade individen utan har dessutom en negativ effekt på bolagets ekonomi (Kollega, 2016-04-14).

Här kan vi återigen knyta an till Faircloughs begrepp maktstruktur. Det här citatet har en annan utformning som tycks betona den rådande maktstrukturen som implicit faktor. I det här citatet kan vi tänka oss igen tillskriva organisationen som maktfaktor (N.Fairclough, 1996.s.43–68). Den intressanta aspekten här är att skribentens skriver att det även har en negativ effekt på ekonomin. Det kan man tycka tar udden ifrån mobbningen och fokus blir på maktstruktur och bolagets ekonomi. Det som skribenten exempelvis vill få fram är att dålig ekonomi orsakar mobbning på arbetsplatser. Möjligtvis vill hen även få fram att maktstrukturer och informellt skapade normer är en grogrund för mobbing. Citatet visar på samma mönster som i föregående citat där arbetsplatsen låg i centrum för mobbing och kan tillskrivas Faircloughs begrepp makt. Vidare kan textstrukturen kopplas till både Faircloughs begrepp målinriktad ideologi samt modalitet. I första meningen finns en mindre grad av instämmande ”men det kan också bero på” och den sista meningen har en högre grad av instämmande ”är inte enbart skadliga”. Samtidigt kan vi koppla ihop det med Faircloughs begrepp text där skribentens val av ord och ordföljd får en stor inverkan på hur citaten uppfattas (N.Fairclough, 2004.s.19–38). Citaten bygger på vad tidigare forskning lyft upp som bakomliggande orsak till mobbning och det är när personalen är rädda för att förlora jobbet och vill positionera sig för att öka chansen att få vara kvar (Cambell & Privitera, 2009).

Skribentens ideologi kan vara att hen vill informera om relationer, makt och kontroll på arbetsplatsen samt påvisa vilken effekt trakasserier har om det blir ett faktum.

Artikel 3. Brister i arbetsmiljön en grogrund för mobbning (Svt,2016-03-18).

Artikeln är hämtad från SVTs; s nyheter på webben och belyser att trakasserier och mobbning ofta går att koppla ihop med arbetsmiljön och otydlighet på arbetsplatser, i enlighet med tidigare forskning. Via rubriken vill skribenten förmodligen lyfta fram och visa uppkomsten av en ökad arbetsplatsmobbning. Rubriken knyter vi an till Faircloughs begrepp modalitet då den har en hög grad av instämmande vilket ger ett starkt intryck (N.Fairclough, 1996.s.126–128). Artikel är gjord efter en intervju med en Umeåforskare som forskar i ämnet som heter Lisbeth Slunga Järholm.

Citat 1.

”Det finns en förklaring till att allt fler upplever besvär av trakasserier och mobbning på arbetet, som vi berättade om igår. Besvären går ofta att koppla till problem i arbetsmiljön. – Oftast har man problem med arbetsmiljön. Det kan vara att det är ett otydligt ledarskap. Det kan också vara så att man har otydliga arbetsroller, att det inte är klart och tydligt vem som ska göra vad”(Svt,2016-03-18).

Återigen ser vi ett återkommande mönster via samma textstruktur som i artikel 1. Det intressanta är att skribenten åter verkar vilja lyfta fram arbetsmiljön, möjligen för att den ska tolkas som en implicit faktor till den ökade mobbningen. Det som betonas igen är ordet problem med substantivet arbetsmiljön, som i artikel 1 och skribenten vill förmodligen även betona otydlighet som en implicit faktor till mobbning. Det kan tolkas som både otydligt ledarskap och arbetsroller som kopplas ihop med Faircloughs begrepp diskursiva praktiken som påverkar den sociala praktiken (N.Fairclough, 2004.s.25–38).

Skribenten vill förmodligen gardera sig med att det ”ofta ”är ett problem med arbetsmiljön och använda ord som har en lägre instämmande grad, som kan ge ett luddigt och oklart intryck för läsaren. Det kan i sin tur ge ett fritt tolknings förfarande för läsaren och skribentens ideologi har eventuellt inte fått den effekt med sin text som hen förväntat. Det kan också vara så att skribenten använder sig av lägre instämmande grad för att gardera sig mot eventuella fel källor. Här kan vi också se ett exempel på hur mening ett och två bygger på varandra och knyter an till Faircloughs begrepp intertextualitet, då orden problem och arbetsmiljö bygger på första meningen och återkommer i mening två. Det går att utröna ett mönster i språket som bildas med de återkommande orden (N.Fairclough, 1996.s.152–155).

Citat 2

det finns flera gemensamma nämnare för de arbetsplatser där kränkningar förekommer, säger Lisbeth Slunga Järholm.

– Ofta har man också en dålig social miljö. Man har inte en bra kommunikation, man stöttar inte varandra och man litar inte på varandra. Det kan ofta vara så att det finns problem i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Det har också varit väldigt pressat på många arbetsplatser och kanske också mer konkurrens mellan arbetstagarna. Sådana saker kan också samverka (Svt, 2016-03-18).

Återigen ser vi ett återkommande mönster och begrepp som i föregående citat, där skribenten lyfter fram samma grundorsak som ett problem i form av orden arbetsmiljö och kommunikation. Det kan i sin tur tolkas och exempelvis tillskrivas både individ och organisation samt kopplas ihop med Faircloughs begrepp maktstruktur, vilket även tidigare forskning påvisat. Dock är det uttryckt otydligt som exempelvis: ”det kan ofta, kanske också, ofta”, vilket ger fri tolkning och knyter an till Faircloughs modalitet gällande mindre grad av instämmande. Möjligen är det skribentens intension om hen inte själv är helt säker på sin sak. Vidare ordformuleringen som ”konkurrensen mellan arbetstagarna” kan ge en bild av en ökad effekt av uppkomsten av mobbing. Skribenten tycks ha en målinriktad ideologi som hen vill få fram hur läsaren i sin fantasi ska uppfatta texten och skapa sig sin bild av verkligheten som vi kopplar ihop med Faircloughs begrepp ideologi (N.Fairclough, 1996.s.107–108).

Skribenten återger forskaren Lisbeth Slunga Järholm, möjligen för att ge en ökad trovärdighet och det är ett återkommande mönster i citaten, hur man kan förstärka både ideologi och makt. Vilket kan tillskrivas Faircloughs båda begrepp maktstruktur och ideologi. Skribenten har makten till formulering av utsagan, men återigen är det hur texten konsumeras och produceras i den diskursiva praktiken där tolkningsföreträdet ligger och hur den påverkas och upptas av den sociala praktiken (N.Fairclough, 2004.s.19–38).

Vad artikel tar upp stämmer med vad den tidigare forskningen påvisat gällande exempelvis brist på kontroll av sitt jobb, vilket bidrar till osäkerheten i de anställdas roller inom organisationen och det skapar avundsjuka mellan personalen exempelvis p.g.a. olika professionella kompetenser som en del har och andra inte har (D. Farmer, 2011).

Citat artikel 3

Trots att följderna är allvarliga, märks en ökning. – Jag tror att det beror på okunskap och att vi inte riktigt har velat ta tag i den här problematiken. Det är svårt och många obehagliga känslor förknippade med det här fenomenet. Både skam och skuld: vem är skyldig? vem är

förövre? Det finns en tendens att vi vill undvika det här och att vi inte vill inse att problemet finns och ta tag i det, säger Lisbeth Slunga Järholm (Svt,2016-03-18).

Här har skribenten lagt upp ett intressant perspektiv om vad hen vill få fram, men det kan också vara redaktören eller ledningen på tidningen som har makten och säger hur och vad skribenten ska skriva (N.Fairclough, 1996.s.50). Kan det vara hens avsikt med detta citat att få läsaren att tänka genom frågeställningar som ” Vem är skyldig? Vem är förövaren?”. Lisbeth Slunga säger att hon tror okunskap är en bakgrund till ökad mobbning enligt den återgivna intervjun. Här framtonar skribenten frågeställningar av både skuld och skam, möjligen vill hen få fram vad som kan tänkas ligga till grund för människors beteenden. Kontexten av en möjlig tolkning kan tillskrivas Faircloughs begrepp text blir ” se dig själv i spegeln” då ordet ”tendens” ligger i orden undvika, inse, ta tag i, som bäddas in i meningen samt att vi troligtvis inte vill inse problemet (N.Fairclough, 2004.s.19–38).

Återigen tycks skribenten vilja betona att Lisbeth Slunga säger det i citatet, möjligen för att förstärka trovärdigheten via hennes forskning och implicit knyter det an till Faircloughs begrepp maktstruktur och ideologi igen. Detta är ett återkommande mönster som vi också kan koppla till föregående analys. Citatet lyfter upp det som Höistad (1994) skriver att både mobbaren och medföljaren troligtvis bär på skammen, för ofta är de medvetna om situationen och vet vad de håller på med. Det är en typ av projicering som menar att vi lägger över våra negativa känslor på andra människor, i vår omgivning, för att slippa hantera skammen och se oss själva (G, Höistad, 1994). Det som skribenten kan hända vill få fram med citatet är att både chefer och medarbetare kan vara passiva och inte vilja ta tag i mobbning utan låter det bero. Vilket kan bero på både konflikt rädsla och att det är ett tabu belagt ämne på arbetsplatsen.

På något sätt borde de grundläggande behoven medvetandegöras som har betydelse för att förhindra mobbning och trakasserier. Därmed kan vi förhindra ökad mobbning, inse att problemet finns och ta tag i det som Slunga säger i artikeln.

Artikel 4, Anmälningar om mobbning på arbetsplatserna ökar (DN,2016-04-10).

Den här artikeln är hämtad från DN som har en liberal/oberoende liberal ideologi och handlar om trakasserier och gliringar på arbetet, d.v.s. mobbing. Med den här rubriken vill skribenten förmodligen att vi ska förstå att mobbning tendera att utvecklas mer och mer. I rubriken finner vi ordet ökar och anmälningar vilka är i den här betydelsen två starka ord som kan tolkas; ”Oj. ökar anmälningar av mobbningen, usch vad hemskt” kan vi tänka. Ordvalet som används i

text konstruerar en mental bild, en föreställning, av vad som kan hända hos läsaren, som vi knyter an till Faircloughs begrepp text och diskursiv praktik (N.Fairclough, 2004.s.19–38).

Med sin bild och mental föreställningen i huvudet läser läsaren artikeln och skribenten har förhoppningsvis fått fram sitt budskap genom sin artikel.

Citat 1

När någon känner sig hotad inom organisationen – till exempel en osäker chef – kan det bli en stark riskfaktor. – En annan vanlig orsak kan vara att något inte passar in i den norm som finns på arbetsplatsen. Det kan handla om vad som helst – exempelvis ser vi att manliga sjuksköterskor är tre gånger mer utsatta för kränkningar av det här slaget än sina kvinnliga kollegor (DN,2016-04-10).

Här vill skribenten förmodligen fokuserat på organisationen och de som arbetar på arbetsplatsen. Här verkar det som att skribenten vill att vi ska uppfatta möjliga orsaksfaktorer som ”osäker chef”, ”någon inte passar in” och som exempel har relationer mellan könen vara en bidragande orsak. Vidare tycks skribenten lägga en betoning på att män skulle känna sig mer kränkta än sina kvinnliga kollegor. Kopplar vi ihop det med Faircloughs begrepp text och byter ut orden osäker mot svag och kränkningar till diskriminering får texten en annan betydelse. Texten kan exempelvis då tolkas att det handlar om diskriminering mellan kön och en svag chef, som inte kan hantera sina medarbetare som diskriminerar varandra i en ojämförbar organisationskultur. Texten får då en helt annan innebörd och det kan också vara skribentens underliggande syfte att använda ordet kränkt istället för diskriminering. Grammatiken och böjningsformer i texten har betydelse för hur vi tolkar text och vilket budskap den ger vilket vi knyter an till Faircloughs begrepp text (N.Fairclough, 2004.s.19–38). Här i citatet kan det möjligen tolkas att ansvaret ska läggas på organisationen och arbetsplatsen. Återigen kan vi återknyta till tidigare forskning där det tas upp att många chefer saknar adekvat kunskap och organisationen saknar en handlingsplan hur mobbing ska hanteras (S. Blomberg, 2016-03-15). Det är ett återkommande mönster som i de tidigare citaten om vilken effekt ord kan ha och hur upplägget på en artikel påverkar hur läsaren tolkar text in den diskursiva praktiken. I det här citatet kan vi återigen läsa om svagt ledarskap, konflikt rädd chef som verkar vara en återkommande faktor som skribenterna vill lyfta upp som bakomliggande faktor till vuxenmobbing.

Artikel 5: Allt fler mobbas på jobbet (ICA-kuriren, 2016-01-13).

ICA-kuriren är en veckotidning som har ett varierat innehåll från matrecept till aktuella samhällsartiklar. Artikeln handlar i stor om Lars Persson som tog sitt liv p.g.a. mobbing och

fallet var uppe i domstol. Kontexten i den här artikeln beskriver att de ser en koppling mellan lågkonjunktur och mobbing i samhället, för att arbetsgivarna spar pengar och inte vill anställa. I den här artikeln vill skribenten troligen göra läsaren medveten om situationen och skriver att mobbning kan vara en medveten strategi från arbetsgivaren för att bli av med en medarbetare. ”På olika sätt få en person att känna sig utstött kan faktiskt vara en medveten strategi från arbetsgivaren för att bli av med en medarbetare” (ICA-kuriren, 2016-01-13).

Vilket kan kopplas till Faircloughs begrepp ideologi och makt som innefattar en dold maktstruktur som de vill tillskriva arbetsgivaren (N.Fairclough, 1996.s.43–68, 107–108).

Citat 1

– Mobbning har väldigt lite med individen att göra. I grunden är vi goda, men i riktigt pressade situationer kan vi hugga (ICA-kuriren, 2016-01-13).

I ovan citat kan det verka som skribenten vill få tillbaka tilltron på människan ”I grunden är vi goda” och citatet i första meningen är uttryckt på det sättet att det kan vara skribentens sanning som är en grad av instämmande i sitt eget påstående, vilket knyter an till Faircloughs begrepp modalitet. Nästa stycke kan jag tänka mig knyta an till Faircloughs begrepp text, modalitet och diskursiv praktik, då skribenten tycks påpeka att ”mobbing har väldigt lite med individen att göra”. Här har den konstruerade länken av ord stor betydelse för hur vi tar in texten och uppfattar den i den diskursiva praktiken. Skribenten har valt att använda ordet ”väldigt” som betonas för att möjligen tydligt klargöra, att individen har väldigt lite med mobbning att göra. Ordet har en hög grad av instämmande där skribenten tycks instämma i sitt eget påstående. Mobbning effekten tycks läggas på orden ”pressade situationer” och det kan exempelvis tolkas som att om vi inte är pressade, existerar inte mobbing (N.Fairclough, 2004.s.19–38, 173–190). Möjligtvis ligger det en ideologisk parameter i bakgrunden i citatet och hur vi läser är en fri tolkning av vad skribenten säger i sina texter. Går vi tillbaka till tidigare forskning visar även den att mobbing i realiteten har väldigt lite med individen att göra. Mobbning kan uppkomma, som en konsekvens av ändrad företagspolicy, vid exempelvis en organisationsförändring som vi knyter an till Faircloughs begrepp makt där organisationen(företaget) har makten. Vid de tillfällen när många löper risken att bli av med jobbet eller bli förflyttade, hårdnar klimatet och alla vill positionera sig, vilket kan leda till mobbning som tidigare forskning påvisat (Arbetsmiljöforskning 2014-04-07).

Citat 2

Högt arbetstempo och ökad konkurrens om jobb trigger mobbning. En kompetent medarbetare kan utlösa avundsjuka, men också utgöra ett hot – "Tänk om hen får tjänsten?" Det är en myt att bara svaga och osäkra personer blir en mobbningsmålta. Men ibland handlar det inte ens om medveten mobbning. "Roliga" kommentarer uppfattas på vitt skilda sätt (ICA-kuriren, 2016-01-13)

Återigen ser vi samma mönster som i de tidigare citaten som knyter an till Faircloughs begrepp maktstruktur. I det här citatet har skribenten använt sig av en struktur med flera möjliga bakomliggande faktorer som kan tolkas vara ett implicit budskap, som hen förmodligen vill lyfta upp och få fram till läsaren. Det hen troligtvis vill förmedla som triggers till mobbning är arbetstempon och konkurrens. Mening två kan man exempelvis tolka att den innehar ett dolt budskap där en medarbetare ses som ett irritationsmoment och görs till syndabock, vilket knyts till vad tidigare forskning påvisar (N.Fairclough, 1996.s.43–68, 107–108). Å ena sidan kan det vara så att skribenten även vill få fram och förmedla att avundsjuka mellan medarbetare också kan ses som ett hot. Skribenten intension genom ordet ”myt” och de sammanlänkade orden; svaga, osäkra personer kan vara om man knyter an till Faircloughs begrepp diskurs praktik där det konsumeras och produceras, kan tolkas och vara hens intension att påvisa att alla kan bli en måltavla för mobbning. Sista meningen kopplar vi ihop med Faircloughs begrepp text då den innehåller ordet ”roliga” som kan vara otydligt. Den kan tyckas innehålla ett självklart budskap för läsaren vad i deras tycke är roligt, dock kan det ha olika innebörd för olika läsare om vad som är roligt. Byter vi ut ordet roliga mot jargong blir det kanske inte lika självklart för läsaren - ordet får då en mer tveksam innebörd om vad det innebär. Jargong kan vara ett internt språkbruk som finns i arbetskulturen och de flesta uppfattar ”jargong” väldigt olika, det kan vara sårande för någon medan någon annan skrattar glatt. Vilket även kan kopplas ihop Faircloughs begrepp diskursiv och social praktik (N.Fairclough, 2004.s.19–38). Tidigare forskning visar att mobbning idag är den enskilda individens dolda mobbning, vilket vi ser i citatet som exempelvis ”roligt” vad är roligt? Som vi ser i citatet så kan andra individer se det på vitt skilda sätt och bortförklarar det som missförstånd, okunskap, att de inte förstår skämtet eller har ingen humor (Eriksson& Östberg, 2009).

Citat 3

Mobbning slår uppåt, neråt och i sidled. Chefer är inte undantagna. I en färsk undersökning från tidningen Chef och Novus uppger nästan var tionde chef att hen har varit utsatt för trakasserier i form av förtal, personangrepp och undanhållande av information (ICA-kuriren,

2016-01-13).

En intressant aspekt för det här citatet är att det verkar vara att skribenten vill betona att chefer inte är undantagna. Citatet har en hög grad av Faircloughs begrepp modalitet av instämmande och begrepp text genom ordval. I andra meningen angående mobbing, ändras ordvalet till ”alla” istället för chefer, får citatet ett helt annat innehåll (N.Fairclough, 2004.s.19–38, 173–190). Skribenten intension kan vara att göra läsaren medveten om att chefer inte är undantagna och hänvisar till två olika tidningar för att stringent tydliggöra att även chefer mobbas, vilket kan kopplas ihop med begreppet ideologi. Ordet ”hen” är könsneutralt och förmodligen använder sig skribenten av det ordet för att ingen ska känna sig påhoppad och diskriminerad. Återigen som i flera tidigare citatet ser vi samma mönster - skribenten tycks mena att alla kan bli utsatta. Såväl chefer som medarbetare. Hen hänvisar till en annan tidning förmodligen för ökad trovärdighet för sitt uttalande. Vidare kan vi också koppla citatet till Faircloughs begrepp intertextualitet, där ordet chef upprepas och bygger på föregående mening (N.Fairclough, 2004.s.147–155). Det skribenten möjligen vill få fram kan vara att en chef inte vågar involvera sig i de eventuella problem som uppstår. Vilket kan bidra till att chefen blir utsatt för mobbing som även tidigare forskning skriver om. Vidare kan vi läsa om en antydning att en bakomliggande faktor kan vara arbetsplatser med lågt i tak, där de anställda inte vågar tala öppet om problemen. Det i sin tur kan vara direkt skadligt för hälsan och chefen blir en måltavla för mobbing speciellt om chefen är konflikträdd och inte vågar ta i tu med problemet (Kollega 2016-03-29). Detta visar på lika mönster som i tidigare forskning att alla kan bli utses som syndabock och bli en måltavla för mobbing

Artikel 6: Ny forskning fyller en kunskapslucka om arbetsplatsmobbing i Sverige (Mynewsdesk, 2016-03-14).

Mynewsdesk är ett svenskt företag som tillhandahåller en webbplats där företag kan publicera pressmeddelanden och annan digital PR. Ramen för texten i den här artikeln är att mobbing är ett stort problem på arbetsplatsen som leder till stress och ohälsa, och ibland till självmord. Högskolan Väst vill med sin artikel få fram sitt forskningsresultat och påvisa att de har fyllt en kunskapslucka gällande mobbing i arbetslivet som tidigare forskning också lyfter fram.

Citat 1

Mobbing på arbetsplatser är ett stort problem och leder till stress och ohälsa, och ibland till självmord. Forskning om detta har under de senaste 20 åren avstannat i Sverige men på initiativ av studenter på Högskolan Väst har nu flera olika studier gjorts inom området. De

visar bland annat att män och kvinnor både mobbar och upplevs mobbade i lika stor utsträckning (Mynewsdesk, 2016-03-14).

Det här citatet har samma mönster som tidigare citat och är upplagt med starka ord med hög grad av instämmande, som knyter an till Faircloughs begrepp modalitet och text (N.Fairclough, 2004.s.19–38, 173–190). Texten är formulerad för att verka övertygande och visar möjligen skribentens mått av sanningshalt. Texten har på något sätt en stark lutning åt Faircloughs begrepp målinriktad ideologi, text och implicit maktstruktur i sin framställning, möjligen för att få läsare att stanna upp och tänka via orden ”stort problem” leder ” stress och ohälsa” som betonas starkt med slutfasen ”leder till självmord”. Det sist nämnda ordet ”självmord” som är ett starkt ord har troligtvis skribenten använt i hopp om att verkligen få läsaren att reagera med eftertanke och empati. Skribenten skriver att båda könen är mobbare och tar man bort ”upplevs” i sista meningen och använder sig av upplevde eller upplever sig vara mobbade, får vi en helt annan bild av situationen. Ordet ”upplevs” framställs att man omskrivet, exempelvis kan tänkas tolka att båda könen är mobbare och mobbar i lika stor utsträckning som kan hända är skribentens åsikt. Här kan vi också hänvisa Faircloughs begrepp text och modalitet om vilka ord och böjningsform man väljer i texten är viktigt för budskapet skribenten vill få fram (N.Fairclough, 2004.s.19–38, 173–190). Återigen som i några tidigare citat hänvisar hen till forskningen som kan tillskrivas begreppet makt, för att troligtvis öka trovärdigheten bakom vad hen skrivit. Citatet lyfter fram det Leymann skriver och enligt honom har 10–20% av självmorden i Sverige arbetsplatsmobbing som bakomliggande orsak (H. Leymann, 1996, s.165 - 184).

Citat 2

Det fanns ett starkt samband mellan mobbing och negativ kommunikation skapad av personer som förstör organisationsklimatet, och som inte stoppas av ledningen. Man kunde också se att fler observerar mobbing än de som uppger att de upplevt mobbing vilket tyder på att det kan finnas olika uppfattning om vad som är mobbing (Mynewsdesk, 2016-03-14).

Tidigare forskning visar på vilken betydelse bristande kommunikation har på arbetsplatsen och ger upptrappning av mobbing (D. Farmer, 2011). Dessutom vad som är mobbing kan vara olika för olika personer. I det här citatet kan man möjligtvis tänka att skribentens upplägg är att påvisa att det finns ett starkt samband mellan mobbing och negativ kommunikation. Återigen är det samma mönster som i tidigare citat och kopplar till Faircloughs begrepp maktstruktur, text och modalitet då citatet möjligen innehåller en tillsynes dold maktstruktur. (N.Fairclough, 2004.s.19–38, 173–190), (N.Fairclough, 1996.s.43–68). Det genom ordval ”det stoppas inte av ledningen” vilket man kan tycka är en stark betoning och instämmande

grad på att organisationsklimatet och arbetsledning, vilket skribenten verkar vilja påpeka vara en implicit en grogrund till mobbning. Första meningen innehåller en hög grad av instämmande modalitet, vilket exempelvis kan tolkas och bli till en sanning i läsarens ögon. I andra meningen börjar meningen med ordet ”man” som ger ett otydligt budskap. Det indikerar till den allmänna uppfattningen om vad ordet man betyder d.v.s. fri tolkning efter egen ideologi och verklighet som tillskrivs Faircloughs begrepp diskursiv praktik. Vidare ”observerar fler mobbning”, vilket kan kanske ge ytterligare luddighet i uttalandet och återigen kan vi koppla ihop och hänvisa till Faircloughs begrepp text och modalitet. Det verkas som skribenten lyfter fram ordet ”tyder” med en möjlig bakgrund att vilja få fram att det finns olika uppfattningar om vad som är mobbning. Tar man bort ordet ”tyder” och byter ut det till ”beror” blir budskapet kanske tydligare då det är ett starkare och tydligare ord (N.Fairclough, 2004.s.19–38). Samma mönster återkommer som i tidigare citat där det verkar vara skribenternas bakomliggande ideologi att de möjligen vill få fram att makten ligger hos ledningen och de tar inte ansvar och ingriper (N.Fairclough, 2004.s.9, 218).

6.Slutsats

Genom att använda och knyta an till Faircloughs teori och metod framgick det att texterna i sin helhet har likartade formella drag och var byggd på redan existerande diskurser och genrer. Överraskande var hur fenomenet vuxenmobbning framställdes i artiklarna och i de olika tidningskategorierna. En intressant aspekt var när tidningsartiklarna kopplades ihop med Faircloughs begrepp; modalitet, text, intertextualitet, diskursiv och social praktik, maktstruktur och ideologi. Ett genomgående tema av mönster av samstämmighet fanns i diskurserna av de olika artiklarna. Det var hur skribenterna beskrev fenomenet vuxenmobbning och hur de genomgående använde sig av ett likartat språkbruk, diskurs, grammatisk uppbyggnad och en blandning av starka och svaga ord, samt instämmande grad beroende på vad de tycktes vilja få fram för budskap. Dessutom fanns det ett genomgående mönster i alla artiklarna och citaten som troligtvis vill lägga fokus på de implicita maktstrukturerna och ideologierna. Vidare förekom det generaliseringar i texterna som tillskrivs mobbning som arbetsmiljö, arbetsplatser och ledning. Media skapar via språket sociala strukturer och relationer med en implicit maktstruktur i sina artiklar (N. Fairclough, 1995.s.64–65). Dessutom skapar språket vår verklighet och världsbild samtidigt som språket kan manipulera oss utan att vi är medvetna om det, vilket knyter an till vad Fairclough lyfter upp i *Language and Power* (N, Fairclough, 1996). Det som skribenterna verkade vilja få fram som bakomliggande faktorer till vuxenmobbning via hur de beskrev fenomenet, är detsamma

som har framställts i tidigare forskning. Dessutom belyser de liknande faktorer för uppkomsten av mobbning på organisationsnivå som exempelvis; dåligt organiserad, arbetsmiljö, arbetsplats med svagt och otydligt ledarskap, oklara riktlinjer inom organisationen, stress, oklara arbetsroller och ojämna arbetsfördelning, bristande utbildning i konflikthantering och förebyggande av mobbning inom organisationen samt kunskapsbrist och avsaknad av rätt kompetens på arbetsplatsen. För den enskilde individen verkade följande vara bakomliggande orsaker till mobbning som exempelvis; brist på att kunna kontrollera sitt jobb vilket skapar osäkerhet, avundsjuka individer emellan, konkurrens om positioner på arbetet, stress, högt tempo, krävande arbete och otydliga arbetsroller. Både när det gäller vuxenmobbning på organisationsnivå och individnivå verkade det som skribenterna var eniga om att det är företagen och ledningen som har makten oavsett tidningskategori. Därmed lutar analysens orsaksfaktorer var i enlighet med vad den tidigare forskningen påvisat. Samtidigt och dessvärre i enlighet med tidigare forskning, kan mobbning användas som taktik för att utnyttjas till att nå personliga och organisatoriska vinstintressen. En taktik och intrig där en individ eller grupp kan påverka, vinna eller få fördel på någon annans bekostnad (D, Akella, 2016.s.3).

Tidigare forskning har varit till stor hjälp för förståelsen för problemet vuxenmobbning vid analysen av medias artiklar. Resultatet i de sex artiklarna överensstämmer i stort med vad den tidigare forskningen lyfter upp som orsaksfaktorer till vuxenmobbning. Faircloughs modell varit till hjälp för att kunna tolka texten i artiklarna och avslöja de dolda implicita meningarna i text samt besvara studiens frågeställning och syfte. Jag anser mig ha fått svar på syfte och frågeställning ” Vad anser media vara de bakomliggande orsakerna till vuxenmobbning i arbetslivet och hur framställs fenomenet vuxenmobbning i arbetslivet i några utvalda artiklar. Studien har bidragit till en subjektiv förståelse för fenomenet, vuxenmobbning på arbetsplatsen.

Källor:

Akella, D. (2016): *Workplace Bullying: Not a Manager's, Right?* Journal of Workplace Rights.

<http://sgo.sagepub.com/content/spsgo/6/1/2158244016629394.full.pdf> (2016-03-27).

Ekelöf, E; *Mobbningen minskar inte i arbetslivet trots ökade kunskaper,*

Arbetsmiljöforskning.se 2014-04-07

<http://www.arbetsmiljoforskning.se/konflikter/humanism-omtanke-och-uppskattning-i-en-mobbningsfri-milj%C3%B6> (2016-04-07).

Blomberg, S; *Ohälsa till följd av mobbing, ett växande problem.* 2016-03-15

<http://www.psykologforbundet.se/Psykologtidningen/Artiklar/Nyheter-och-artiklar/Aktuellt-BH/Ohalsa-till-foljd-av-mobbning-ett-vaxande-problem/>(2016-03-16).

Blomberg, S; *Anmälningar om mobbning på arbetsplatserna ökar.*2016-04-10

<http://www.dn.se/arkiv/jobb/anmalningar-om-mobbning-pa-arbetsplatserna-okar/>
(2017-03-02).

Campell & Privitera, (2009): *Cyberbullying: the new face of workplace bullying?*

CyberPsychology and Behavior, 12(4).ss. 395-400.

<http://eprints.qut.edu.au/26670/3/26670.pdf> . (2016-03-15).

Einarsen, S, Hoel, H, Zapf, D & Cooper, G. (2004): *Bullying and Emotional Abuse in the Workplace*, Taylor & Francis e-Library

[https://www.google.co.uk/search?q=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+](https://www.google.co.uk/search?q=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-)
[Library&rlz=1C1VFKB_enGB686GB686&oq=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-](https://www.google.co.uk/search?q=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&rlz=1C1VFKB_enGB686GB686&oq=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&aqs=chrome..69i57.701j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8)

[Library&rlz=1C1VFKB_enGB686GB686&oq=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-](https://www.google.co.uk/search?q=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&rlz=1C1VFKB_enGB686GB686&oq=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&aqs=chrome..69i57.701j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8)

[Library&aqs=chrome..69i57.701j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8](https://www.google.co.uk/search?q=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&rlz=1C1VFKB_enGB686GB686&oq=Emotional+Abuse+in+the+Workplace%2C+Taylor+%26+Francis+e-Library&aqs=chrome..69i57.701j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8)

Einarsen, S, Mikkelsen, G & Matthiesen, S: *The psychology of bullying at work: Explaining the detrimental effects on victims*

<http://www.eaohp.org/uploads/1/1/0/2/11022736/bop4.pdf> (2016-03-20).

Eriksson, L & Östberg, K. (2009): *Mobbing på arbetsplatsen*, Uppl.2:1, Sahara Printing Egypten 2010.

Fairclough, N. (1992): *Discourse and Social Change*

https://new.vk.com/doc5787984_437258782?hash=3351163c154b4cd935&dl=5671465d09a7f83d61

Fairclough, N. (1995): *Critical discourse analysis: the critical study of language*. Publ. Longman Group Limited 1995.

<http://www.felsemiotica.org/site/wp-content/uploads/2014/10/Fairclough-Norman-Critical-Discourse-Analysis.-The-Critical-Study-of-Language.pdf>

Fairclough, N. (1996); *Language and Power*, Uppl, 10 Published in the United States of America by Longman Inc., New York

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.462.6565&rep=rep1&type=pdf>

Fairclough, N. (2004); *Analysing discourse*, Routledge, Taylor & Francis Group, 2004

Fairclough, N. (2010): *Critical Discourse Analysis*,

https://books.google.co.uk/books?hl=sv&lr=&id=nf7cAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=norman+fairclough+discourse+and+social+change&ots=13WbSrwW XF&sig=gUmoKry5jAAStJ9g_6F64vYzyy4#v=onepage&q=norman%20fairclough%20discourse%20and%20social%20change&f=false

Farmer, D. (2011): *Workplace Bullying: An increasing epidemic creating traumatic experiences for targets of workplace bullying*

[http://www.ijhssnet.com/journals/Vol. 1 No. 7 \[Special Issue June 2011\]/25.pdf](http://www.ijhssnet.com/journals/Vol. 1 No. 7 [Special Issue June 2011]/25.pdf). (2016-04-16).

Höistad, G. (1994); *Mobbning: En bok om att förebygga, upptäcka och stoppa mobbning*.
http://tradet.org/filer/Kap_10_Mobbning.pdf (2016-03-20).

Jørgensen-Winther, M & Phillips, L. (2000): *Diskursanalys som teori och metod*,
Studentlitteratur AB, Uppl.1.

Andersson, L; *Lågt i tak skadar hälsan*, Kollega.se 2016-03-29
<http://www.kollega.se/lagt-i-tak-skadar-halsan> (2016-04-16).

Andersson, L; *Mobbning på jobbet ökar*, Kollega.se 2016-04-14
<http://www.kollega.se/mobbning-pa-jobbet-okar> (2016-04-16).

Leymann, H. (1996); *The Content and Development of mobbing at work*, ss.165–184.
<http://www.choixdecariere.com/pdf/6573/2010/Leymann1996.pdf> (2016-04-17).

Stuckey, R. (2013); *Cyberbullying*, Crabtree Publishing Company, US

Empiriskt material till min studie

1. Beijron, A; *Ökning av mobbning och trakasserier i arbetslivet*, Svt-nyheter.se 2016-03-17.
<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/okning-av-mobbning-och-trakasserier-i-arbetslivet> (2016-03-17).
2. Andersson.; *Mobbning på jobbet ökar*, Kollega.se 2016-04-14
<http://www.kollega.se/mobbning-pa-jobbet-okar> (2016-04-14).
3. Beijron, A; *Brister i arbetsmiljön, grogrund för mobbning*, Svt-nyheter.se 2016-03-18.
<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/brister-i-arbetsmiljon-grogrund-for-mobbning> (2016-03-18).
4. Wiklund, K; *Anmälningar om mobbning på arbetsplatserna ökar*, DN.se 2016-04-10.
<http://www.dn.se/ekonomi/jobbskarriar/anmalningar-om-mobbning-pa-arbetsplatserna-okar> (2016-04-10).
5. Sundmark, K; *Allt fler mobbas på jobbet*, ICA-kuriren, 2016-01-13

<http://www.icakuriren.se/artiklar/kropp-sjal/20160113/allt-fler-mobbas-pa-jobbet>
(2016-04-10).

6. Högskolan Väst; *Ny forskning fyller en kunskapslucka om arbetsplatsmobbing i Sverige*, Mynewsdesk, 2016-03-14

<http://www.mynewsdesk.com/se/hogskolanvast/news/ny-forskning-fyller-en-kunskapslucka-om-arbetsplatsmobbing-i-sverige-155458> (2016-03-14).